

Bruksela, 1 lutego 2024 r.
(OR. en)

5978/24
PV CONS 4
AG 15

PROJEKT PROTOKOŁU
RADA UNII EUROPEJSKIEJ
(Sprawy ogólne)
29 stycznia 2024 r.

1. Przyjęcie porządku obrad

Rada przyjęła porządek obrad zamieszczony w dok. 5450/24.

2. Zatwierdzenie punktów A

a) Punkty nieustawodawcze

5773/24

Rada przyjęła wszystkie punkty A wymienione w dokumencie wskazanym powyżej, w tym wszystkie przedłożone do przyjęcia dokumenty COR i REV do konkretnych wersji językowych. Oświadczenia do tych punktów przedstawiono w addendum.

b) Punkty ustawodawcze (obradę otwartą dla publiczności zgodnie z art. 16 ust. 8 Traktatu o Unii Europejskiej)

5774/24

Środowisko

1. Rozporządzenie w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych

5599/1/24 REV 1
5599/24 ADD 1
PE-CONS 60/23
ENV

Przyjęcie aktu ustawodawczego

punkt zatwierdzony przez Coreper (część I) 24 stycznia 2024 r.

Rada zatwierdziła stanowisko Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu i tym samym proponowany akt został przyjęty zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, przy czym Węgry głosowały przeciw, a Republika Czeska i Włochy wstrzymały się od głosu (podstawa prawna: art. 192 ust.1 TFUE). Oświadczenia do tego punktu przedstawiono w załączniku.

2. Rozporządzenie w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową

5600/24
PE-CONS 61/23
+ **COR 1 (pl)**
ENV

Przyjęcie aktu ustawodawczego

punkt zatwierdzony przez Coreper (część I) 24 stycznia 2024 r.

Rada zatwierdziła stanowisko Parlamentu Europejskiego w pierwszym czytaniu i tym samym proponowany akt został przyjęty zgodnie z art. 294 ust. 4 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (podstawa prawna: art. 192 ust.1 TFUE).

Obrady ustawodawcze
(obrazy otwarte dla publiczności zgodnie z art. 16 ust. 8 Traktatu o Unii Europejskiej)

3. **Pakiet legislacyjny „Obrona europejskiej demokracji ”** 5428/24
Debate orientacyjna

Rada przeprowadziła debatę orientacyjną.

4. **Sprawy różne**

Brak.

Działania o charakterze nieustawodawczym

5. **Priorytety prezydencji belgijskiej**
Prezentacja przygotowana przez prezydencję
Wymiana poglądów

Rada zapoznała się z prezentacją prezydencji na temat priorytetów na czas jej kadencji, w szczególności w odniesieniu do prac Rady do Spraw Ogólnych, i przeprowadziła wymianę poglądów. Punkt ten został omówiony na posiedzeniu jawnym.

6. Doroczny dialog na temat praworządności – dyskusja na temat 5222/24
poszczególnych krajów
Wymiana poglądów

7. **Sprawy różne**

-
- Pierwsze czytanie
 Debata jawna (art. 8 ust. 3 regulaminu wewnętrznego Rady)
 Punkt dotyczący wniosku Komisji

Oświadczenia do ustawodawczych punktów A przedstawionych w dok. 5774/24

Ad pkt 1 w wykazie **Rozporządzenie w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych**
punktów A: *Przyjęcie aktu ustawodawczego*

OŚWIADCZENIE REPUBLIKI CZESKIEJ

„Republika Czeska jest w pełni zaangażowana w zapewnianie zgodności z protokołem montrealskim, skuteczniejsze zwalczanie nielegalnego handlu i wnoszenie wkładu w wysiłki UE na rzecz osiągnięcia celów pakietu »Gotowi na 55« i neutralności klimatycznej.

Zgadza się z celami przedmiotowego rozporządzenia, ubolewamy jednak, że ostateczne porozumienie wykracza naszym zdaniem poza te cele i odnosi się do decyzji w zakresie polityki, które nie zostały w pełni przeanalizowane i które wchodzą w zakres różnych przepisów, w szczególności rozporządzenia REACH.

Dla Republiki Czeskiej najbardziej problematyczne przepisy obejmują nowy ustęp dotyczący rozdzielnic (art. 13 ust. 5), który zakazuje stosowania jednego z rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia, oraz niektóre części załącznika IV, w szczególności dotyczące pomp ciepła typu split i urządzeń klimatyzacyjnych typu split, który to załącznik zakazuje stosowania od 2035 r. rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia. Ponadto zakaz stosowania rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia w sektorze pianek, aerozoli i monoblokowych pomp ciepła również stanowi dla nas poważny problem.

Decyzja w zakresie polityki dotycząca zakazu stosowania rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia w sektorze pomp ciepła i rozdzielnic, wraz z innymi bardzo rygorystycznymi zakazami dotyczącymi pomp ciepła zawartymi w załączniku IV oraz nowo wprowadzonymi zakazami serwisowania pomp ciepła, to według Republiki Czeskiej bardzo delikatna kwestia. Nasze plany ochrony powietrza w dużym stopniu opierają się na wdrażaniu pomp ciepła; dokonano znacznych inwestycji z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (w szczególności z Funduszu Spójności) oraz inwestycji z użyciem dochodów z EU ETS w tym sektorze. Obawiamy się, że wszelkie dodatkowe przeszkody byłyby szkodliwe dla naszej polityki w zakresie jakości powietrza i zrównoważonego charakteru inwestycji w przejście z węgla na czystsze źródła energii.

Uważamy również, że zakaz stosowania rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia jest sprzeczny z duchem decyzji XXXIV/3 stron protokołu montrealskiego, w której zachęca się strony do zwiększania efektywności energetycznej przy jednoczesnym stopniowym wycofywaniu HFC oraz do uwzględnienia sprawozdania TEAP 2022. Decyzja XXXIV/3 nie jest jednostkową inicjatywą, a debata na temat efektywności energetycznej w ramach protokołu montrealskiego nie wyklucza bynajmniej alternatywnych substancji fluorowanych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia.

W związku z powyższym, chociaż w rozwiązanie niektórych problemów włożono wiele pracy, Republika Czeska nie może poprzeć porozumienia i wstrzymuje się od głosu”.

OŚWIADCZENIE ESTONII

„Estonia jest nadal w pełni zaangażowana w zapewnianie zgodności z celami polityki klimatycznej UE na lata 2030 i 2050, realizując cele porozumienia paryskiego i protokołu montrealского. W związku z tym z zadowoleniem przyjmuje nowelizację rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych i popiera jego cel, jakim jest dalsze ograniczenie emisji tych gazów, tak aby przyczynić się do realizacji celów klimatycznych UE, a także promować innowacje w zakresie produktów o niskim współczynniku globalnego ocieplenia lub produktów wolnych od fluorowanych gazów cieplarnianych.

Osiągnięcie porozumienia w zakresie rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych jest wynikiem złożonych i napiętych dyskusji. W trakcie negocjacji Estonia była zaniepokojona proponowanym tempem wycofywania HFC i związanymi z tym kosztami dla społeczeństwa, a także martwiła się o wystarczającą dostępność i przystępność cenową technologii alternatywnych na małych rynkach, takich jak Estonia.

Estonia pragnie również ponownie podkreślić, że odnośne zakazy powinny opierać się na dogłębnej ocenie skutków rzeczywistej wykonalności i dostępnych rozwiązań alternatywnych. Niestety nie zawsze tak było. Oceny skutków były czasami niewystarczające lub ich w ogóle nie było, a potrzebę szybkiego i całkowitego wycofania HFC w niektórych sektorach można kwestionować zarówno z punktu widzenia klimatu, jak i gospodarki – pomijamy tu korzyści dla klimatu. Obawy budzi między innymi zakaz stosowania fluorowanych gazów cieplarnianych w małych pompach ciepła typu split i w chillerach – zakazujemy działających rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia, co ma minimalny lub zerowy wpływ na klimat. Jednocześnie stosowanie rozwiązań alternatywnych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia jest w pełni zgodne z protokołem montrealским i jego celami w zakresie redukcji.

Kolejną ważną kwestią dla nas jest ograniczenie związane z piankami montażowymi. Aby utrzymać oczekiwane tempo renowacji w ramach nowo uzgodnionej fali renowacji, musimy budować przez cały rok – we wszystkich porach roku. W związku z tym zakaz stosowania fluorowanych gazów cieplarnianych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia w piankach izolacyjnych przynosi efekt odwrotny do zamierzonego, ponieważ nie istnieją rozwiązania wolne od fluorowanych gazów cieplarnianych przeznaczone do prowadzenia budowy w temperaturach poniżej 5 stopni Celsjusza. Dla przypomnienia, wprowadzamy zakaz stosowania produktów opartych na fluorowanych gazach cieplarnianych o niskim współczynniku globalnego ocieplenia bez przeprowadzania oceny skutków w nadziei, że do czasu wprowadzenia zakazu na rynku pojawi się odpowiednia i przystępna cenowo alternatywa.

Oczekujemy na przyszłe wytyczne Komisji dotyczące załącznika IV, w których Komisja wyjaśni zakazy i poda przykłady ilustrujące, dlaczego poszczególne produkty są objęte niektórymi zakazami. Ma to kluczowe znaczenie dla zrozumienia zakazów oraz dla właściwego i równomiernego wdrożenia nowego rozporządzenia w całej UE.

Estonia popiera osiągnięte porozumienie w sprawie rozporządzenia, oczekujemy jednak, że klauzula przeglądowa dotycząca zakazów zawartych w załączniku IV odpowiednio zajmie się kwestią istniejących rozwiązań alternatywnych i wyjdzie naprzeciw wyżej wymienionym obawom”.

OŚWIADCZENIE WĘGIER

„Węgry zobowiązały się do realizacji celów polityki klimatycznej UE na lata 2030 i 2050 i uważają, że ważne jest osiągnięcie celów określonych w porozumieniu paryskim. Wprawdzie Węgry w pełni zgadzają się z ogólnym celem, jakim jest wzmocnienie roli rozporządzenia w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych w przyczynianiu się do osiągnięcia neutralności klimatycznej, nie mogą jednak poprzeć ostatecznego kompromisu.

Doceniamy niektóre elementy pakietu (w tym utrzymanie stawki kontyngentu na poziomie 3 EUR, zagwarantowanie zabezpieczeń i odstępstw w celu zapewnienia bezpieczeństwa i uniknięcia monopolu na rynku, utrzymanie wyłączenia półprzewodników z systemu kontyngentów), porozumienie narusza jednak poważne nieprzekraczalne granice, na które Węgry kilkakrotnie zwracały już wcześniej uwagę.

Po pierwsze, naszym zdaniem porozumienie jest sprzeczne z celami RePowerEU i nie sprzyja szybkiej popularyzacji pomp ciepła. Szeroki zakaz stosowania czynników chłodniczych, w szczególności ich mniej emisyjnych alternatyw, jest zatem sprzeczny z ambicjami klimatycznymi UE i utrudniłby upowszechnianie rozwiązań alternatywnych bardziej przyjaznych dla klimatu – ze względu na ich przystępność cenową.

Podczas negocjacji Węgry konsekwentnie podkreślały, że nie należy pomijać kwestii efektywności energetycznej, bezpieczeństwa technicznego i wykonalności ekonomicznej oraz że należy wziąć pod uwagę różne uwarunkowania gospodarcze i geograficzne poszczególnych państw członkowskich. Porozumienie tych obaw nie uwzględnia.

Mogą również pojawić się obawy wynikające z ograniczonych możliwości utrzymania produktów aktualnie obecnych na rynku i zaplanowanych na długie dekady, a także z niewystarczającego czasu na przygotowanie się do transformacji technologicznej. Rozwiązania techniczne stosowane w typach urządzeń znajdujących się obecnie na rynku zostaną zakazane, a w ciągu kilku lat wprowadzone zostaną surowe ograniczenia dotyczące nowych urządzeń wprowadzanych do obrotu lub urządzeń nowo produkowanych w oparciu o obecne technologie. Nowe wyzwania techniczne wymagać będą dalszego rozwijania obecnych systemów szkoleniowych. Zaniedbanie tego wymogu może doprowadzić do niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej.

Węgry są zdania, że ograniczeń rynkowych dotyczących urządzeń nie da się w pełni wdrożyć w wyznaczonym terminie z uwagi na aspekty dotyczące efektywności energetycznej i bezpieczeństwa technicznego. Przewidziane w porozumieniu odstępstwa nie stanowią zadowalającego rozwiązania tego problemu, ponieważ oczekuje się, że znaczna część obecnych urządzeń zostanie w ciągu 10 lat wymieniona.

Dostępność fluorowanych czynników chłodniczych jest wciąż zmniejszana w obecnym systemie kontyngentów ze względu na wysoki współczynnik globalnego ocieplenia tych czynników. Uzgodniony w porozumieniu harmonogram redukcji kontyngentów nie uwzględnia jednak potrzeb rynkowych i technologicznych, co może skutkować poważnym niedoborem czynników chłodniczych legalnie dostępnych na rynku i drastyczny wzrost ceny rynkowej tych czynników.

Rozporządzenie może doprowadzić do nieproporcjonalnej zmiany na rynku, która mogłaby uderzyć w konsumentów z uwagi na wzrost cen. Połączenie różnych nadmiernie restrykcyjnych środków przewidzianych w rozporządzeniu w sprawie fluorowanych gazów cieplarnianych, takich jak środki dotyczące pomp ciepła i wzrostu cen, może doprowadzić do potężnego wzrostu nielegalnej działalności handlowej i nielegalnego importu, na które to zjawiska Węgry, jako państwo leżące na granicy zewnętrznej UE, byłyby w znacznym stopniu narażone. Z drugiej strony zjawiska te stałyby się ogromnym obciążeniem dla organów państw członkowskich.

Stosowanie heksafluorku siarki (SF₆) w niektórych rozdzielnicach elektrycznych jest nadal konieczne do zapewnienia bezpiecznej eksploatacji sieci elektroenergetycznej w obecnych warunkach technicznych. Porozumienie stopniowo wycofuje technologię istniejącą na rynku, zmuszając operatorów sieci i producentów energii elektrycznej do szybkiego dostosowania się do nowych, często droższych technologii. Istnieją już przedsiębiorstwa mające znaczącą przewagę rynkową. Mogłoby to postawić uczestników rynku UE w bardzo niekorzystnej sytuacji konkurencyjnej. Ponadto zakaz instalacji rozdzielnic elektrycznych nie jest dostosowany do rzeczywistej sytuacji na rynku, ani pod względem technicznym, ani pod względem bezpieczeństwa czy pod względem projektowym. W szczególności podczas kryzysu energetycznego mogłoby to zagrozić stabilnym dostawom energii i bezpieczeństwu energetycznemu oraz być korzystne dla bardzo ograniczonej liczby producentów, co prowadziłoby do dalszych zakłóceń na rynku.

Oprócz tego wiele spośród wprowadzonych zakazów nie zostało popartych właściwą oceną skutków dotyczącą dostępności odpowiednich rozwiązań alternatywnych i ich cen rynkowych. Ponadto nawet zgodnie ze wstępną oceną Komisji niektóre środki nie doprowadziłyby do znacznej redukcji emisji, natomiast eliminowałyby z rynku inne realne niskoemisyjne alternatywy”.
